

MISSING LINK

VERBEELDING

De katholieke kerk heeft een grote rijkdom, en dat is haar schier eindeloze **verbeeldingskracht** waarmee ze het geloof in beelden uitdrukt, niet in alleen in Kunst-met-een-grote-K, maar ook in heel eenvoudige kinderprenten. Niet elke prent uit een kinderbijbel is inspirerend, maar het kan gebeuren dat je een prentenverhaal voor de tiende of twintigste keer voorleest, en dan plots inziet dat de prenten het verhaal, in al zijn rijkdom, treffender verbeelden dan je eerst dacht.

MISSING LINK

Zo las ik het verhaal van de **emmaüsgangers** in een prentenbijbel. Langs de beelden om werd me duidelijk hoe cruciaal deze gebeurtenis is als *missing link* tussen het gebeuren van het Laatste Avondmaal

enerzijds en de eucharistie anderzijds. Men zegt gemakkelijk 'de eucharistie is ingesteld op het Laatste Avondmaal'. Dat is natuurlijk zo, maar daarmee is de kous niet af! De leerlingen waren die avond nog in de euforie van de intocht en waren helemaal niet bezig met Jezus' dood, laat staan met

De leerlingen die getroffen zijn door Jezus' dood, beginnen hun toch naar Emmaüs.

zijn verrijzenis. In het Laatste Avondmaal herken je wel de consecratie, maar voor de rest is de *setting* totaal niet te vergelijken met die van de heilige Mis, al is het maar omdat Goede Vrijdag en Pasen nog moeten komen, en de Mis is Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Pasen in één. Misschien is het wel dankzij de **emmaüsgangers** dat de eucharistie is ingesteld? De vraag is niet te beantwoorden, maar het is wel interessant het verhaal eens in die zin te lezen!

ONGERIJMD

Om bijbelverhalen, en dus ook bijbelprenten, te begrijpen, moet je aanknopingspunten zoeken in de elementen in het verhaal die ongerijmd zijn. Meestal bevatten die de **sleutel tot de betekenis** van het verhaal.

Dan komt er een man naar hen die hen de gebeurtenissen uitlegt, maar die man lijkt niet op Jezus.

Wat is er nu 'ongerijmd' aan het verhaal van de emmaüsgangers? Twee dingen. Allereerst het feit dat de leerlingen Jezus niet **herkennen**. Hij mag dan wel aanwezig zijn

met zijn Verheerlijkt lichaam, het blijft toch dezelfde Christus, met Wie de leerlingen lange tijd hadden opgetrokken, dus dat ze Hem niet herkennen is ongerijmd. Ook ongerijmd is de **verdwijning** van Christus, net wanneer de leerlingen Hem herkennen. Met die herkenning hangt de verdwijning dan ook samen. Die twee ongerijmdheden leveren de sleutel waarmee de betekenis van het verhaal ontsloten wordt.

Het **scharnierpunt** in het verhaal voltrekt zich wanneer Jezus verdwijnt voor de ogen van de leerlingen die, met Hem aan tafel zittend, Hem plotseling herkennen als de verrezen Heer, en het door Hem gebroken brood nuttigen. Door die plotse herkenning

De leerlingen zijn gefascineerd en willen met die man aan tafel.

en ondanks het verdwijnen van zijn menselijke gedaante, slaat hun gemoedstoestand om van verdriet naar vreugde. De Emmaüsgangers snellen terug

OOK DE PARABELS DIE JEZUS VERTELT BEVATTEN VEEL ONGERIJDHEDEN

Een herder laat zijn kudde aan de rovers over, om één verloren schaap te zoeken. Een vrouw die er geen boterham minder om hoeft te laten, gaat een halve dag lopen zoeken naar een verloren centje. Een vader wiens zoon al zijn geld heeft verbrast, richt een groot feest aan wanneer die zoon haveloos terugkomt, en zet daarmee zijn trouwe zoon te schande. Een bruidegom laat vijf bruidsmisjes midden in de nacht in de kou staan, omdat ze te laat zijn. Een meester straft zijn dienaar, van wie hij wist dat hij tot weinig bekwaam was, terwijl hij zijn ene talent veilig en wel bewaard heeft, zoals hem was gevraagd!

Wat is nu de boodschap van die parabels? Is God een roekeloze herder? Een huismoeder die haar tijd verliest? Een vader die zijn zoons ongelijk behandelt? Een bruidegom die de deur dichtslaat voor zijn bruidsmisjes? Een meester die een arme alles afneemt en uitdeelt aan de rijken?

Als de parabels ons iets kunnen vertellen over God, is het dat God niet is zoals de mensen, niet oordeelt zoals mensen en niet te begrijpen is zoals mensen mekaar (menen te) begrijpen.

naar Jeruzalem en hun verhaal heeft de leerlingen er ongetwijfeld toe aangezet de eucharistie te institutionaliseren als **kern** van hun nieuwe godsdienst.

In onze prentenbijbel versterken de afbeeldingen die ongerijmdheden. Op de ene prent is Jezus aanwezig en breekt Hij

het brood, maar de leerlingen zijn niet blij en kijken onbegrijpend toe. Op de volgende prent is Jezus verdwenen, maar de leerlingen lachen uitbundig, met het brood in hun hand. De prenten versterken de ongerijmdheid in het verhaal, de sleutel tot de betekenis ervan, want op de prent mét Jezus kijken de leerlingen eerder sip, en op de prent zónder Jezus, zijn ze uitbundig blij, terwijl je het toch juist omgekeerd zou verwachten. Dat wil zeggen dat er iets anders gebeurd is, dan wat we op het eerste zicht zien: het **verheerlijkte lichaam** is verdwenen, en heeft

Jezus is aanwezig en breekt het brood, maar de leerlingen zijn niet blij en kijken onbegrijpend toe.

niet meteen de verrezen Christus herkennen) die het brood breekt, en door die handeling zien we plots dat het toch Christus is die op het altaar aanwezig is en raken we vervuld van vreugde.

plaats gemaakt voor het **brood**, het lichaam van het Lam. Het onbegrip over de dood is verdwenen, en heeft plaats gemaakt voor de vreugde om de verrijzenis. Eenvoudige tekeningen kunnen veel verbeelden!

Hetzelfde maken wij 's zondags mee in de heilige Mis. We zien de priester (in wie we

Jezus is verdwenen, maar de leerlingen lachen uitbundig, met het brood in hun hand.

PROTOTYPE

Wat de emmaüsgangers meemaakten, is een soort van **prototype van de eucharistie**, een *missing link* tussen de gebeurtenissen van Witte Donderdag en de heilige Mis zoals de Kerk die opdraagt. Wat er gebeurt tijdens de **consecratie** is precies wat zich aan de

emmaüsgangers voltrekt. In het breken van het brood, de consecratie, toont ons zich Jezus, treedt de priester op in persona Christi. Je bladert snel heen en weer tussen de prent met Jezus en de prent zonder Jezus en je beleeft de

sensatie van de eucharistie. Jezus speelt piep: zijn verheerlijkt lichaam kunnen we niet langer zien, want zijn lichaam dat Hij aan het kruis geofferd heeft, is ons voortaan meer van nut.

GANS DE HEILIGE MIS

En eens je de ongerijmdheden zo bent gaan bekijken, is de verklaring van de rest van het verhaal een open deur intrappen: het beschrijft gewoon de ganse heilige Mis.

De leerlingen die getroffen zijn door Jezus' dood, beginnen hun toch naar Emmaüs. Zo komen ook wij binnen in de kerk: belast met onze dagelijkse zonden, ons onbegrip en onze onvrede. Ze spreken over de dingen die gebeurd zijn. Wij lezen uit de Bijbel over dezelfde gebeurtenissen.

Jezus trekt met hen een eind op. Omdat ze niet begrijpen wat er in Jeruzalem precies gebeurd is, legt Hij hen geduldig uit hoe dit alles een vervulling is van wat de heilige Schrift voorzegt. Het fascineert hen, maar het is nog niet voldoende om de waarheid te zien. De leerlingen willen met die man aan tafel. Dan volgt het mysterieuze breken van het brood waarin ze Jezus herkennen, maar waarin zijn verheerlijkte tegenwoordigheid zich oplost. De waarheid zien ze pas wanneer ze Jezus herkennen, terwijl Hij voor hun ogen verdwijnt.

NIET BEGRIJPEN EN TOCH WETEN

Ook die schijnbare tegenspraak vinden we in de heilige Mis terug. De dienst van het woord geeft ons de uitleg, maar de waarheid zien we pas in tijdens de dienst van de tafel.

Het spel van **niet begrijpen en toch weten** is

<http://gelovenleren.net/blog/de-mis-missing-link>

essentieel voor de waarachtige liturgie. Voor hetgeen er gebeurt is er geen verklaring die het menselijke verstand kan vatten. Het mooie aan geloven is dat dit niet-begrijpen toch geen aanleiding hoeft te geven tot twijfel of tot scepticisme.

SERIEUS

Maar wat is nu de grootste les van het hele verhaal? De laatste prent uit het boek. Die toont hoe de leerlingen vol vreugde terug naar Jeruzalem gaan om aan de andere te vertellen dat ze zeker zijn dat Jezus niet dood is, dat ze Hem gezien hebben. Misschien zijn het wel de emmaüsangers die de andere leerlingen hebben **overtuigd** om dat 'breken van het brood' waarover Jezus het had op Witte Donderdag toch maar serieus te nemen en er iets mee te doen...

De illustraties zijn afkomstig uit het boek 'Jezus - Mijn bijbel-prentenboek', Gaëtan Evrard, Uitgeverij Averbode, 2001.